

**Stanovisko Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky
k vyjadreniu spoločnosti Orange Slovensko, a.s.
k výsledku analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 2**

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) na svojej verejne dostupnej internetovej stránke (<http://www.teleoff.gov.sk/data/files/6432.pdf>) zverejnil dňa 15. februára 2010 výsledky analýzy veľkoobchodného poskytovania služby ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia z bodu prepojenia medzi dvoma pevnými sieťami alebo medzi pevnou a mobilnou sieťou do koncového bodu pevnej verejnej telefónnej siete určeného špecifickou sieťovou adresou (ďalej len „veľkoobchodný trh č. 2“) a zároveň stanovil tridsaťdňovú lehotu na zaslanie písomných pripomienok k tejto analýze. Následne bola analýza doručená spoločnostiam: Slovak Telekom, a.s., Dial Telecom, a.s., Antik Telecom, s.r.o., GTS Slovakia, a.s., Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s., Swan, a.s., ŽSR-ŽT, o.z., Trnavatel, s.r.o. a UPC Broadband Slovakia, s.r.o., ktoré boli v analýze navrhnuté za podnik s významným vplyvom na veľkoobchodnom trhu ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení, čiže každá z uvedených spoločností je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu ukončovania volania vo svojej vlastnej sieti. Analýza bola doručená aj Protimonopolnému úradu SR.

V stanovenej lehote boli úradu doručené stanoviská spoločností Slovak Telekom, a.s., Antik Telecom, s.r.o., GTS Slovakia, a.s., Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s. a Protimonopolného úradu SR. Z uvedeného vyplýva, že z celkového počtu 10 podnikov navrhnutých úradom za významný podnik na predmetnom trhu, nezaslalo žiadne pripomienky k analýze 5 podnikov. Protimonopolný úrad SR vo svojom stanovisku uviedol, že k analýze veľkoobchodného trhu č. 2 vykonanej úradom nemá žiadne pripomienky. Žiadne iné stanovisko od žiadneho subjektu v predmetnej veci nebolo úradu doručené.

Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „Orange“) svoje pripomienky zaslala listom zaevidovaným úradom pod č. 268/14/2010 zo dňa 22.03.2010.

Pripomienky spoločnosti Orange

Pripomienky spoločnosti Orange k výsledkom opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 2 je možné zhrnúť do 5 bodov:

1. Analýza, definícia a vymedzenie relevantného trhu
2. Identifikovanie podnikov
3. Vyhodnotenie jednotlivých kritérií
 - veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu
 - ovládanie unikátneho zariadenia, rozsah obmedzení vstupu na relevantný trh a z toho vyplývajúca miera efektívnej súťaže
 - existencia technologicky podmienených výhod
 - zodpovedajúca vyjednávacía sila na strane dopytu

- úspory z rozsahu
 - existencia potenciálnej konkurencie
 - prekážky vstupu na relevantný trh
 - súčasný stav súťaže
4. Závbery opakovanej analýzy
 5. Návrh povinností a ich odôvodnenie
 - povinnosť transparentnosti prístupu
 - povinnosť nediskriminácie prístupu
 - povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom
 - povinnosť nákladovej orientácie a cenovej regulácie
 6. Záver

I. K analýze, definíciám a vymedzeniu relevantného trhu

Podľa názoru spoločnosti Orange je návrh analýzy postavený na zvýhodňovaní používania určitého typu technológie, keď podniky využívajúcu technológiu VoIP úrad zvýhodňuje oproti ostatným podnikom poskytujúcim účastníkom službu určenú na rovnaký účel, s rovnakými základnými fyzikálnymi a technickými charakteristikami a odlišujúcu sa v detailoch, akým je napr. poskytovanie tiesňových volaní.

Ďalej spoločnosť Orange vo svojom stanovisku uviedla, že závermi analýzy a návrhom povinností úrad diskriminuje všetky novourčené spoločnosti za SMP oproti ostatným podnikom poskytujúcim hlasové služby a aj jednotlivé podniky v rámci okruhu podnikov označených za SMP medzi sebou, pretože určuje rovnaké povinnosti, najmä povinnosť stanoviť maximálnu cenu v rovnakej výške všetkým podnikom, nezohľadňuje výšku investícií a teda rozdielnu nákladovú úroveň každého jednotlivého podniku.

Podľa názoru spoločnosti Orange úrad vychádzal z nesprávneho záveru, že “službu ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom mieste môže poskytovať výhradne taký podnik, do siete ktorého je volaný účastník pripojený”, pretože ten istý zákazník, na tej istej sieti, môže mať 2 a viac čísel od viacerých podnikov.

Úrad podľa názoru spoločnosti Orange nezisťoval stav na trhu, vopred argumentačne vylúčil akúkoľvek efektívnu súťaž a akúkoľvek tendenciu na nápravu. Spoločnosť Orange nesúhlasí s vyjadrením úradu, že dovolateľnosť, napríklad na bytového zákazníka pripojeného v jednej sieti, nemožno nahradiť dovolateľnosťou na iného bytového zákazníka pripojeného v inej sieti a teda neexistuje zastupiteľná služba k ukončovaniu volania v konkrétnej individuálnej sieti. Spoločnosť Orange podotkla, že jeden zákazník môže mať súčasne niekoľko hlasových služieb od niekoľkých podnikov.

Stanovisko úradu

Úrad nesúhlasí s tvrdením spoločnosti Orange, že návrh analýzy je postavený na zvýhodňovaní používania určitého typu technológie a že návrhom povinností úrad diskriminuje všetky novourčené spoločnosti za SMP oproti ostatným podnikom poskytujúcim hlasové služby. Úrad veľkoobchodný trh č. 2 vecne vymedzil jednoznačne a preto neobstojí argument spoločnosti, že návrh analýzy je postavený na zvýhodňovaní používania určitého typu technológie. Predmetný trh je veľkoobchodným trhom a úrad ho posudzuje aj na základe poskytovania veľkoobchodnej

služby ukončovania volania na pevnom mieste, ale aj z pohľadu koncového užívateľa, odberateľa verejnej telefónnej služby. Podľa definície veľkoobchodného trhu č. 2 je relevantný trh v reálnej projekcii (to znamená pri reálnom poskytovaní služby) viazaný na existenciu konkrétnej verejnej telefónnej siete (je to služba, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia z bodu prepojenia medzi dvoma pevnými sieťami alebo medzi mobilnou a pevnou sieťou do koncového bodu pevnej verejnej telefónnej siete určeného špecifickou sieťovou adresou). Potom plnenie na agregovanom trhu všetkých sietí nemožno považovať za homogénny produkt, keďže je vzájomne nezastupiteľné. Vzájomná zastupiteľnosť produktov (a v tomto prípade služieb) je základnou podmienkou tovarového relevantného trhu. Podľa všeobecnej definície zákona o ochrane hospodárskej súťaže je „relevantný trh priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné“. Ukončovanie volania v jednej sieti nie je zastupiteľné s ukončovaním volania v inej sieti. Ide o rozdielne služby, pretože napr. dve alebo tri služby spolu nesúťažia na jednom reálnom trhu. Vzhľadom na fakt, že plnenia spočívajúce v ukončovaní volaní v jednotlivých sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, je potrebné v reálnej projekcii veľkoobchodného trhu č. 2 na území Slovenskej republiky v súčasnosti vidieť desať samostatných trhov, resp. samostatných podtrhov. Ide tu o vzťah legálnej definície a skutočnosti, na ktorú možno túto definíciu aplikovať. Definícia veľkoobchodného trhu č. 2 obsahuje pojmové znaky relevantného trhu vo všeobecnej, a teda abstraktnej rovine a ak nejaká skutočnosť (napr. trh ukončovania volania v sieti spoločnosti jedného alternatívneho operátora) napĺňa tieto pojmové znaky (teda ide o službu, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia z bodu prepojenia medzi dvoma pevnými sieťami alebo medzi mobilnou a pevnou sieťou do koncového bodu pevnej verejnej telefónnej siete určeného špecifickou sieťovou adresou), môžeme takúto skutočnosť označiť za relevantný trh podľa danej definície.

V praxi sa tak môže vyskytnúť aj viacero skutočností, ktoré napĺňajú pojmové znaky definície, a preto môže nastať situácia, že existuje viacero relevantných trhov, resp. podtrhov. Týchto podtrhov môže byť aj 11 alebo 99, napriek tomu, že existuje len jediná legálna definícia veľkoobchodného trhu č. 2.

Tak ako je uvedené v časti I.1.4.1 Vecné vymedzenie veľkoobchodného trhu č. 2, pri veľkoobchodnej službe ukončovania volania v sieti je dovolateľnosť konkrétneho koncového bodu konkrétnej siete obsahom samotného poskytnutia tejto služby, pretože dovolateľnosť, napríklad na bytového zákazníka pripojeného v jednej sieti, nemožno nahradiť dovolateľnosťou na iného bytového zákazníka pripojeného v inej sieti.

Pri poskytovaní predmetnej služby je vždy príslušné volanie ukončené v konkrétnom koncovom bode určenom špecifickou sieťovou adresou v konkrétnej verejnej telefónnej sieti a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť v inom koncovom bode siete, v inej sieti, na inej špecifickej sieťovej adrese. Vzhľadom k tomu, že pre každého z poskytovateľov hlasových služieb je nevyhnutné zabezpečiť dovolateľnosť svojich koncových účastníkov, neexistuje ani zastupiteľnosť medzi ukončovaním volaní v sieťach rôznych podnikov. Službu ukončovania volania v jednotlivej verejnej telefónnej sieti v pevnom mieste môže poskytovať výhradne ten podnik, v sieti ktorého je pripojený volaný účastník. Každý podnik, ktorý je prevádzkovateľom verejnej telefónnej siete v pevnom umiestnení, má pripojených vlastných koncových účastníkov,

ktorí sú identifikovaní geografickými číslami a pre zabezpečenie dovolateľnosti na čísla vlastných účastníkov siete poskytuje iným podnikom ukončovanie hlasového volania vo svojej vlastnej sieti.

V tomto kontexte je potrebné odlišiť zastupiteľnosť jednotlivých typov volaní s vlastnosťami verejnej telefónnej služby a zastupiteľnosť služby ukončovania volania v konkrétnej sieti so zastupiteľnosťou ukončovania volania v inej sieti.

Pri poskytovaní ukončovania volania je príslušné volanie ukončované v konkrétnom koncovom bode určenom špecifickou sieťovou adresou v konkrétnej verejnej telefónnej sieti a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť v inom koncovom bode siete, v inej sieti, na inej špecifickej sieťovej adrese.

Verejná telefónna služba v pevnom mieste môže byť poskytovaná prostredníctvom pevných sietí – klasické PSTN siete, prostredníctvom dátových sietí – VoIP (ak takéto volanie má charakter verejnej telefónnej služby) a aj prostredníctvom mobilných sietí, ale len v takom prípade, ak je koncovému užívateľovi poskytovateľom služby technickým alebo technologickým riešením koncového bodu alebo prístupovej siete zrušená alebo obmedzená mobilita služieb (Domáca linka/Firemná linka spoločnosti Orange), čiže sa nejedná o verejnú mobilnú telefónnu službu. Tieto typy volaní sú vzájomne zastupiteľné.

Podľa princípu technologickej neutrality je možné pre poskytovanie verejnej telefónnej služby využívať okrem klasickej telefónnej siete tvorenej metalickými účastníckymi vedeniami aj optickú sieť, televízne káblové rozvody i bezdrôtové siete.

Úrad identifikoval na predmetnom trhu všetky podniky, ktoré v súlade s vecným vymedzením veľkoobchodného trhu spĺňajú podmienky pre zaradenie na veľkoobchodný trh č. 2 a musia byť zahrnuté do tohto trhu. Úrad navrhuje určiť za významný podnik všetky podniky, ktoré poskytujú také hlasové služby v pevnom umiestnení, ktoré spĺňajú charakteristiky verejnej telefónnej služby, čiže v prípade poskytovania hlasových služieb prostredníctvom IP protokolu na geografických číslach (pri štandarde verejnej telefónnej služby) poskytovateľ kontroluje kvalitu služieb (QoS) poskytovaných cez IP sieť a umožňuje miestne, medzimestské a medzinárodné volania do pevných i mobilných sietí, teda poskytuje prístup do PSTN siete, čiže služba VoIP je manažovateľná - s riadenou kvalitou a musí umožniť podľa § 48 zákona každému užívateľovi, ktorý o to požiada, ponechať si svoje telefónne číslo nezávisle od podniku poskytujúceho službu.

K pripomienke spoločnosti Orange ohľadom stanovenia maximálnej ceny v rovnakej výške pre všetky podniky, že úrad nezohľadňuje výšku investícií a teda nezohľadňuje rozdielnú nákladovú úroveň každého jednotlivého podniku úrad uvádza nasledovné zdôvodnenie. Po ukončení analýzy a na základe predbežných výsledkov z tejto analýzy sa na pozvanie úradu a na pôde úradu dňa 19.01.2010 uskutočnilo pracovné stretnutie, ktorého sa okrem spoločnosti Antik Telecom, s.r.o. zúčastnili zástupcovia všetkých alternatívnych operátorov. Úrad ich oboznámil s predpokladanými závermi opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 2 a informoval o vecnom vymedzení trhu, o navrhovaných povinnostiach podnikom, ktoré budú určené za SMP podnik. Úrad zároveň informoval o navrhovanom spôsobe cenovej regulácie pre spoločnosť Slovak Telekom a.s. (ďalej len spoločnosť „ST“) podľa úradom určenej metódy (FL RAIC button up) a pre alternatívnych operátorov uložením maximálnej ceny na úrovni maximálnej ceny spoločnosti ST. V rámci diskusie týkajúcej sa tohto návrhu odznel zo strany operátorov názor, že vzhľadom na malý objem prevádzky a vzájomne porovnateľný objem ukončených volaní

výška prepojovacieho poplatku za ukončovanie volania nie je pre nich podstatná, pretože objem prevádzky navzájom je takmer rovnaký.

II. K identifikovaniu podnikov

Spoločnosť Orange v tejto časti uviedla, že úrad si osvojil vnímanie rozsahu ostatných významných podnikov z hľadiska spoločnosti ST, keď za základné kritérium významnosti podniku určil existenciu prepojenia so spoločnosťou ST. Toto kritérium úplne opomína prax sekundárneho pridelovania čísel podnikmi nielen účastníkom, ktorí sú koncovými užívateľmi, ale aj iným podnikom (tzv. sublokácia), ktorým takto pridelujúci podnik umožňuje originovať a terminovať volania na pevnom mieste pripojenia bez nutnosti (priameho) prepojenia so spoločnosťou ST.

Stanovisko úradu

V zmysle § 28 ods. 7 zákona sú podniky povinné predložiť úradu v písomnej forme uzavretú zmluvu o prepojení sietí a jej zmeny. Úrad sa zaoberal každým takýmto podnikom, ktorý podľa informácií úradu má uzavretú zmluvu o prepojení sietí s iným podnikom poskytujúcim verejnú telefónnu službu.

III. K vyhodnoteniu kritérií

Spoločnosť Orange mala pripomienky ku každému jednotlivému kritériu, ktoré bolo úradom vyhodnotené a uvedené v analýze.

Stanovisko úradu

Spoločnosť Orange poskytuje verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia prostredníctvom svojej optickej siete a aj prostredníctvom verejnej mobilnej siete. Samotná spoločnosť Orange vo svojom liste (zaevidovaný úradom pod č. 434/14/2010) uviedla, že „jej zákazníci si môžu vybrať, či chcú verejnú telefónnu službu na pevnom mieste pripojenia využívať prostredníctvom optickej technológie alebo prostredníctvom mobilnej siete spoločnosti Orange (elektronická komunikačná služba, poskytovaná na základe Všeobecných podmienok spoločnosti Orange, a. s., na poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb cez pevné pripojenie). Možnosť poskytnúť službu na konkrétnom mieste pripojenia je pochopiteľne závislá od pokrytia územia Slovenskej republiky sieťami FTTH a GSM/UMTS. Zákazníkom oboch skupín sú s ohľadom na charakter poskytovanej služby, osobitne s ohľadom na geografické obmedzenie jej poskytovania pridelované čísla z množiny geografických čísel určených pre služby v pevnom umiestnení. Výška veľkoobchodného poplatku pri ukončení volania na geografických číslach účastníkov spoločnosti Orange je vo všetkých prípadoch rovnaká. Od 1.1.2010 je to 1,69 € bez DPH.“

K definícii trhu a identifikácii podnikov sa už úrad vyjadril vo vyššej časti tohto stanoviska. Na základe uvedeného úrad uvádza, že služby ako Skype, SIP, ICQ, MSN, Yahoo neboli predmetom analýzy.

Úrad pokladá verejnú telefónnu službu prostredníctvom optickej siete za vzájomne zastupiteľnú k verejnej telefónnej službe prostredníctvom mobilnej siete za predpokladu obmedzenia mobility, čiže ak sa nejedná o verejnú mobilnú telefónnu službu. Avšak ukončovanie volania v konkrétnom koncovom bode určenom špecifickou sieťovou adresou (konkrétne číslo) nie je zastupiteľné s ukončovaním volania v inom koncovom bode siete, na inej špecifickej sieťovej adrese (iné číslo). Z vyššie uvedeného vyplýva, že spoločnosť Orange je významným podnikom na trhu ukončovania volaní v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti Orange.

Úrad do analýzy doplnil nasledujúci text týkajúci sa zaradenia služieb Domáca linka a Firemná linka poskytovaných spoločnosťou Orange na predmetný trh: „Spoločnosť Orange poskytuje bytovým a nebytovým zákazníkom verejnú telefónnu službu na pevnom mieste pripojenia na geografických číslach určených pre služby v pevnom umiestnení za rovnakých podmienok aj prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete (Domáca linka a Firemná linka) aj prostredníctvom optickej siete FTTH (FiberTel), pričom možnosť poskytnúť službu na konkrétnom mieste pripojenia je pochopiteľne závislá od pokrytia územia sieťami FTTH a GSM/UMTS. Pre koncových účastníkov ponúka (pri využití služby prenositeľnosti čísla) výhody, na ktoré sú užívatelia pevných liniek zvyknutí.

Úrad zisťoval, či pri poskytovaní tejto služby je koncovému užívateľovi poskytovateľom služby, spoločnosťou Orane, zrušená alebo obmedzená mobilita služieb. Úrad skúmal, či možno službu Domáca linka a Firemná linka poskytovanú prostredníctvom GSM/UMTS siete považovať za verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia.

- O službe Domáca linka a Firemná linka úrad zistil nasledovné skutočnosti:*
- *technologicky ide o fakturované služby s aktívnou SIM kartou;*
 - *tieto služby sú poskytované na základe Všeobecných podmienok spoločnosti Orange na poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb cez pevné pripojenie;*
 - *služba Domáca linka a Firemná linka je zmluvne viazaná na konkrétne miesto pripojenia, ktoré musí užívateľ oznámiť spoločnosti Orange pri uzavretí zmluvy o pripojení;*
 - *pri službe je rešpektovaný Číslovací plán a užívateľom sú pridelené účastnícke čísla len z tej primárnej oblasti, v ktorej sa zaviazali službu využívať;*
 - *pri službe je poskytovaná obojsmerná prenositeľnosť geografického čísla;*
 - *je zabezpečená lokalizácia účastníka pri volaní na číslo tiesňového volania 112;*
 - *je znemožnený prístup k roamingu a účastník sa mimo definovanú oblasť (vytvorenú s využitím parametra GSM a UMTS siete LAC (Location Area Code)) neprihlási do siete (s výnimkou tiesňového volania 112)*
 - *za ukončovanie volania na číslo zákazníka využívajúceho takúto službu si spoločnosť Orange účtuje fixný terminačný poplatok.*

Úrad ďalej zistil, že v súlade so Všeobecnými zmluvnými podmienkami sú služby Domáca linka a Firemná linka poskytované s obmedzením poskytovania služby na konkrétnu fyzickú adresu a na základe takto určeného miesta poskytovania služby je účastníkovi pridelené

geografické číslo z príslušnej primárnej oblasti, resp. je mu umožnené preniesť si do tejto primárnej oblasti spadajúce číslo. Účastník je povinný vopred požiadať o akúkoľvek zmenu takto určeného miesta poskytovania služby, ktorá je v prípade prechodu medzi rôznymi primárnymi oblasťami pochopiteľne podmienená aj zmenou telefónneho čísla.

Spoločnosť Orange upravila obmedzenie mobility zmluvnými dokumentmi, v ktorých sú zakotvené sankčné mechanizmy pri nedodržaní geografického obmedzenia poskytovania služby. Spoločnosť Orange implementovala aj systém kontroly dodržiavania zmluvnej podmienky využívať službu len na určenom mieste pripojenia. Spoločnosť Orange je oprávnená pri zistení využívania služby mimo Odbernej jednotky poskytovanú verejnú telefónnu službu prerušiť alebo obmedziť a pri opakovanom porušení od uzavretej zmluvy o pripojení odstúpiť. Spoločnosť Orange úradu preukázala, že tieto sankčné mechanizmy aj v praxi uplatňuje.

Pokiaľ ide o technické obmedzenie mobility, úrad zistil, že spoločnosť Orange používa pri poskytovaní služieb Domáca linka/Firemná linka od 6. apríla 2010 technické riešenie, ktoré fyzicky obmedzuje mobilitu koncového užívateľa podľa miesta pripojenia k verejnej telefónnej službe s využitím zoskupovania základňových staníc mobilnej siete do oblastí označených Location Area Code (LAC). LAC je menší ako primárna oblasť a zoskupenie viacerých LAC aproximuje geograficky územie primárnej oblasti, aj keď nie je s primárnou oblasťou totožné. Oblasť LAC je prezentovaná prepojením oblastí niekoľkých Base Transceiver Station (BTS) a NodeB s veľkosťou desiatok km². Účastník sa vzhľadom na regionálne obmedzenie môže pohybovať iba v pokrytí definovanom vybranými oblasťami LAC. Napr. v meste Bratislava (primárna oblasť 02) je zriadených 6 LAC. Dosah koncového zariadenia je tak v praxi merateľný v jednotkách až desiatkach km od fyzickej adresy.

Na základe vyššie uvedených zistení úrad dospel k záveru, že služba ukončovania volania poskytovaná prostredníctvom Domácej linky a Firemnej linky pri dodržiavaní zmluvných a technických obmedzení je z hľadiska ponuky zastupiteľná k službe ukončovania volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.

Úrad sa zaoberal aj substitúciou služby Domáca linka a Firemná linka z hľadiska dopytu, to znamená, či je možné túto službu považovať za zastupiteľnú aj z pohľadu koncového užívateľa, zákazníka tejto služby. Ako je uvedené v úvode tejto časti analýzy, všeobecne dopyt tvorí množstvo výrobkov resp. služieb, ktoré sú spotrebiteľia schopní a ochotní kúpiť pri existujúcich ponúkaných cenách za substitúty ponúkané na trhu, t.j. výrobky resp. služby v priebehu určitého obdobia. Pre dopyt je najcitlivejším komponentom cena týchto na trhu ponúkaných výrobkov resp. služieb, avšak dopyt ovplyvňuje aj celkový počet domácností, spotrebiteľské zvyklosti, tradície, preferencie spotrebiteľov a rôzne iné faktory.

Službu Domáca linka a Firemná linka poskytuje spoločnosť Orange od 1. júla 2009 a začiatkom apríla 2010 zahájila veľkú reklamnú kampaň na získanie nových zákazníkov tak, aby zmenila práve spotrebiteľské zvyklosti koncových užívateľov. Spoločnosť novým zákazníkom garantuje:

- podobný komfort ako s pevnou linkou od spoločnosti ST, ale o polovicu nižší mesačný poplatok,
- rovnaké telefónne číslo v pevnej verejnej telefónnej sieti,

- platbu len za to, čo zákazník pretelefonuje, to znamená sekundová tarifkácia od prvej sekundy volania
- nerozlišuje pri tarifkácii cenu miestnych a medzimestských volaní
- ako bonus moderný telefón.

Úrad sa pri substitúcii na strane dopytu zamerá na cenový aspekt dopytu, t.j., či zákazník spoločnosti ST pri zmene poskytovateľa a prechode k spoločnosti Orange ušetrí na mesačných poplatkoch, či je pre neho mesačné zníženie poplatkov zaujímavé a je ochotný zmeniť poskytovateľa hlasovej služby pevnej verejnej telefónnej siete. Úrad porovnal mesačné poplatky jednotlivých volacích programov pre bytových zákazníkov spoločnosti ST a zistil, že spoločnosť Orange ponúka polovičné mesačné poplatky za každý jednotlivý program. Garancia rovnakého telefónneho čísla znamená, že pôvodné geografické číslo zákazníka bude najneskôr do 5 dní prenesené k spoločnosti Orange a za prenos čísla tento zákazník zaplatí poplatok (v súčasnosti je poplatok vo výške 4,76 €). Spoločnosť súčasne ponúka dva typy telefónov pre zákazníkov a to buď bezdrôtový s možnosťou uloženia do nabíjacej stanice (za 19 €), alebo ak má zákazník záujem o klasický stolový telefón s veľkými tlačidlami a klasickým slúchadlom, aby mal pocit, že jeho telefonovanie je rovnako komfortné a úplne totožné, za tento zaplatí 66 €. Rovnako spoločnosť Orange ponúka polovičné mesačné poplatky jednotlivých volacích programov pre nebytových zákazníkov s rovnakými podmienkami ako pre bytových zákazníkov. Rovnaké volacie programy FiberTel za úplne rovnakých podmienok, t.j. aj za polovičné mesačné poplatky ponúka mobilný operátor prostredníctvom optickej siete (prostredníctvom FTTH).

Úrad zistil, že ku koncu apríla 2010 z celkového počtu koncových účastníkov využívajúcich službu Domáca linka a Firemná linka bolo 82 % bytových zákazníkov, pričom z tohto počtu bolo 48,1 % prenesených čísiel od iného fixného operátora. Záujem koncových účastníkov o službu Domáca linka a Firemná linka vzrástol hlavne po zahájení kampane od začiatku apríla 2010.

Na základe substitúcie na strane dopytu, t.j. z pohľadu zákazníka úrad dospel k záveru, že služba Domáca linka a Firemná linka spoločnosti Orange poskytovaná prostredníctvom GSM/UMTS siete je verejnou telefónnou službou v pevnom mieste pripojenia.

Na základe vyššie uvedenej analýzy zastupiteľnosti tak z hľadiska ponuky ako aj dopytu úrad dospel k celkovému záveru, že verejnú telefónnu službu poskytovanú mobilným operátorom prostredníctvom optickej a mobilnej siete na pevnom mieste pripojenia (pri dodržaní technických a technologických podmienok pre obmedzenie mobility koncového bodu) považuje za zastupiteľnú k verejnej telefónnej službe prostredníctvom pevnej verejnej telefónnej siete. Z uvedeného vyplýva, že služba ukončovania volania v GSM/UMTS sieti pri volaní na zákaznicke čísla služieb Domáca linka a Firemná linka patrí na veľkoobchodný trh ukončovania volania v sieti spoločnosti Orange tak isto ako aj služba ukončovania volania prostredníctvom optickej siete pri volaní na zákaznicke čísla služby FiberTel.“

Spoločnosť Orange nesúhlasí so záverom úradu, že “Každý poskytovateľ služieb ukončovania volania má 100 % trhovú podiel vo svojej vlastnej sieti”. Úrad trvá na svojom vyjadrení a je presvedčený, že takýmto spôsobom vyhodnotené podiely na tomto relevantnom trhu sú vyhodnotené správne a plne v súlade v Odporúčaním Komisie o príslušných trhoch výrobkov

a služieb v sektore elektronickej komunikácie umožňujúcich reguláciu ex ante a Vysvetľujúcim memorandom k tomuto odporúčaniam.

Ako úrad uviedol aj v analýze reguláciou tohto trhu chce úrad zabezpečiť na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení podmienky na skutočnú podporu súťaže.

Ku kritériu ovládanie unikátneho zariadenia úrad uvádza nasledovné: pojem „ovládanie unikátneho zariadenia“ nebol presne preložený z SMP Guidelines (recitál 78) a transponovaný do zákona. Úrad dodržiava pojem uvedený v ustanovení § 16 ods.4 písm. b) zákona. Podľa názoru úradu vlastníctvo unikátneho zariadenia a infraštruktúra, ktorá nie je ľahko duplikovateľná sú pojmy, ktoré sú si veľmi príbuzné.

V zákone č. 136/2001 o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov je unikátne zariadenie definované ako zariadenie, infraštruktúra alebo jej časť, miesto alebo právo, ktorých vybudovanie alebo nadobudnutie iným podnikateľom nie je objektívne možné a bez prístupu ku ktorému, alebo bez uplatnenia ktorého by došlo, alebo mohlo dôjsť k obmedzeniu súťaže.

Podľa § 4 ods. 10 zákona je prepojenie osobitný druh prístupu medzi poskytovateľmi verejných sietí. Vzhľadom na poskytovanie maloobchodnej verejnej telefónnej služby pre koncového účastníka v pevnom umiestnení a vzhľadom na existenciu desiatich reálnych trhov úrad považuje každú túto sieť za unikátnu. Bez prepojenia by mohlo dôjsť k obmedzeniu súťaže na maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení.

Úrad pri vyhodnotení kritéria existencia technologicky podmienených výhod doplnil nasledovný text:

„Od 1. júla 2009 začala spoločnosť Orange poskytovať služby Domáca linka/Firemná linka, ktoré poskytuje prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete. Za rovnakých podmienok poskytuje svojim koncovým užívateľom takú istú službu aj prostredníctvom optickej siete (samozrejme len v prípade, že má v tejto oblasti pokrytie optickou sieťou). Spoločnosť Orane má takmer celoslovenské pokrytie verejnou mobilnou telefónnou sieťou.

Z uvedeného vyplýva, že vzhľadom na pokrytie územia všetkých desať podnikov, ktoré poskytujú služby na veľkoobchodnom trhu č. 2, výraznými technologickými výhodami na území Slovenska disponujú dve spoločnosti a to spoločnosť ST a Orange, pričom obe majú takmer celoslovenské pokrytie.“

Kritérium zodpovedajúca vyjednávacía sila na strane dopytu je posudzované z pohľadu dopytu, to znamená z pohľadu poskytovania maloobchodných hlasových služieb v pevnom umiestnení. Vyjednávacía sila, alebo pozícia jednotlivých podnikov (resp. ako je uvedené v časti analýzy I.1.4.1. Vecné vymedzenie veľkoobchodného trhu č. 2 podtrhov) je vyhodnotená na základe počtu pripojení, objemu ukončených volaní a výnosov z ukončených volaní. Vyhodnotením týchto ukazovateľov úrad dospel k jednoznačnému záveru o pozícii jednotlivých podnikov a nemá dôvod meniť jeho vyhodnotenie.

Pokiaľ ide o pripomienky k vyhodnoteniu kritéria úspory z rozsahu, úrad trvá na svojom vyjadrení. Vyhodnotenie tohto kritéria vychádza zo záverov predchádzajúceho kritéria – vyjednávacía sila podnikov na strane dopytu. Práve na základe toho, že spoločnosť ST. dosahuje neporovnateľne vyššie podiely na celkovom počte pripojení, celkovom objeme ukončených volaní

a výnosov z týchto volaní, úrad skonštatoval, že táto spoločnosť „má podstatne väčšie predpoklady na dosahovanie úspor z rozsahu pri poskytovaní verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení“ v porovnaní so všetkými ostatnými podnikmi poskytujúcimi rovnakú službu na veľkoobchodnom trhu.

Spoločnosť Orange veľmi nevhodne argumentuje svojim tvrdením, že: „Pri posudzovaní kritérií je podstatný fakt, že regulácia má chrániť menších hráčov na trhu.“ a považuje nastavenie maximálnej ceny pre ostatné podniky na úroveň uloženú spoločnosti ST za kontraproduktívne a likvidačné. Pokiaľ ide o výšku ceny, samotní alternatívni operátori sa vyjadrili, že cena na veľkoobchodnom trhu ukončovania volania v pevnom umiestnení nie je rozhodujúca. Cieľom regulácie cien na tomto trhu je dosiahnutie symetrických fixných terminačných poplatkov. Úrad sa pridržal Odporúčania Komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ a Vysvetľujúceho memoranda k tomuto odporúčaniam.

Potenciálnym konkurentom na súvisiacom maloobchodnom trhu poskytovania verejnej telefónnej služby je podnik vlastníci infraštruktúru, na ktorej možno rýchlo a pri nízkych nákladoch začať poskytovať verejnú telefónnu službu. Teoreticky nemožno vylúčiť takú možnosť, že poskytovatelia s vlastnou infraštruktúrou sa kedykoľvek rozhodnú pre vstup na uvedený trh a to v pomerne veľmi krátkom čase realizácie, vzhľadom na už existujúcu infraštruktúru.

IV. K záverom analýzy

So závermi úradu sa spoločnosť Orange nestotožňuje, pretože nesúhlasí so záverom úradu, že nikto iný nedokáže poskytovať službu ukončovania na sieti konkrétneho vlastníka ako samotný vlastník, prípadne, že vlastník už nemôže poskytovať službu na inej sieti. Podľa názoru spoločnosti Orange službu ukončovania volania v jednotlivých verejných sieťach totiž môže poskytovať ktorýkoľvek podnik, dokonca nielen národný. Ďalej spoločnosť Orange namieta, že vybudovanie alebo nadobudnutie IP siete objektívne možné je a prístup podniku k IP sieťam nie je nevyhnutnou podmienkou poskytovania hlasových služieb. Spoločnosť Orange v tejto časti svojho vyjadrenia opakovane uvádza, že ktorýkoľvek podnik môže poskytovať služby ukončovania volania nielen vo vlastnej sieti, ale aj v cudzej sieti, a rovnako tak ktokoľvek v jeho sieti, pričom vo všetkých prípadoch ide o technologicky tú istú službu VoIP.

Ďalej spoločnosť Orange poukazuje na to, že záver úradu, že „existuje potenciálna konkurencia na veľkoobchodnom trhu č. 2“ je v protiklade so záverom úradu, že každý podnik poskytujúci verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu č. 2.

Spoločnosť Orange podotýka, že úrad pri regulácii trhu mobilnej terminácie toleruje asymetriu pre najmenšieho mobilného operátora, ale na veľkoobchodnom trhu fixnej terminácie chce uložiť cenovú reguláciu všetkým významným podnikom práve za účelom dosiahnutia symetrických fixných terminačných poplatkov.

Spoločnosť Orange namieta, že ak pri počte 10 podnikov neexistuje konkurencia, ani vstupom 999 podniku na trh by zrejme nenastal želaný stav efektívnej súťaže a potenciálna konkurencia sa tak nestáva konkurenciou reálnou.

Stanovisko úradu

K definícii trhu a k jeho vecnému vymedzeniu sa už úrad vyjadril vo vyššej časti tohto stanoviska. Služby ako Skype, SIP, ICQ, MSN, Yahoo neboli predmetom analýzy.

Ukončovanie volania v jednej sieti nie je zastupiteľné s ukončovaním volania v inej sieti. Ide o rozdielne služby, pretože napr. dve alebo tri služby spolu nesúťažia na jednom reálnom trhu.

V praxi sa tak môže vyskytnúť aj viacero skutočností, ktoré naplňajú pojmové znaky definície, a preto môže nastať situácia, že existuje viacero relevantných trhov, resp. podtrhov. Týchto podtrhov môže byť aj 11, 99 alebo 999 napriek tomu, že existuje len jediná legálna definícia veľkoobchodného trhu č. 2.

Úrad súhlasí s námietkou spoločnosti Orange v súvislosti s vyjadrením úradu ohľadom konkurencie na veľkoobchodnom trhu č. 2 a analýzu v danej časti upravil nasledovne: „Existuje potenciálna konkurencia na súvisiacom maloobchodnom trhu poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení.,,

Vzhľadom k tomu, že veľkoobchodný trh mobilnej terminácie nie je predmetom tejto analýzy, úrad sa k námietke spoločnosti Orange týkajúcej sa regulácie mobilného trhu nebude v tomto stanovisku vyjadrovať.

V. K návrhu povinností a ich odôvodneniu

Spoločnosť Orange namietala voči uloženiu každej jednotlivéj navrhovanej povinnosti. Spoločnosť Orange zastáva názor, že uloženie povinnosti transparentnosti prístupu má regulačný význam len u spoločnosti ST. Spoločnosť Orange namieta aj voči uloženiu rovnakej 45-dňovej lehoty na oznámenie akéhokoľvek návrhu na zmenu referenčnej ponuky na prepojenie. Podľa jej názoru takáto lehota má svoj význam len v prípade incumbenta a preto navrhuje zaviazat' ostatné podniky okrem spoločnosti ST povinnosťou zverejniť návrh na zmenu zmluvných podmienok pred nadobudnutím jeho účinnosti, ale bez obťažujúcej dlhej lehoty. Podľa názoru spoločnosti Orange má uloženie povinnosti nediskriminácie a povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom zmysel opätovne len u spoločnosti ST.

Spoločnosť Orange namieta aj spôsob, akým úrad navrhuje uložiť cenovú reguláciu pre alternatívnych operátorov.

Spoločnosť Orange považuje vyjadrenie úradu, že: „uloženie navrhovaných povinností považuje úrad pre podniky s významným postavením na trhu za postačujúce pre zabezpečenie konkurenčného prostredia na veľkoobchodnom trhu č. 2, ako aj zabezpečenie efektívnej súťaže a presadzovanie záujmov koncových užívateľov“ za rozporné s tvrdením že: „každý trh pre ukončovanie volaní v jednotlivéj pevnej telefónnej sieti je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži, t. z. že ani jeden podnik nemôže a ani nikdy nebude môcť ukončovať volania v inej sieti ako vo svojej vlastnej sieti“.

Podľa názoru spoločnosti Orange navrhované povinnosti nevychádzajú zo zisteného stavu na trhu, nie sú efektívne, nie sú primerané účelu a princípom regulácie, neslúžia na podporu vnútorného trhu a úrad uložením týchto povinností nepodporuje záujmy koncových užívateľov.

Spoločnosť Orange vo svojom stanovisku podotýka, že princípom primeranosti regulácie nie je riešenie hypotetických problémov trhu, ale v súlade s § 16 zákona zistenie, či na relevantnom trhu je efektívna súťaž, a v prípade že nie je, v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona utváranie a udržiavanie konkurenčného prostredia na trhu odstraňovaním príčin zlyhania trhu. Podľa názoru spoločnosti Orange vyjadrenie úradu v úvode analýzy, že efektívna súťaž ani nenastane je v protiklade s citovaným zákonným rámcem.

Stanovisko úradu

Úrad pokladá za potrebné uložiť povinnosť transparentnosti a nediskriminácie všetkým podnikom, ktoré sú v analýze navrhnuté na určenie za významný podnik, aby významné podniky museli uplatňovať voči ostatným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať službu ukončovania volania v ich sieti v pevnom umiestnení za rovnakých podmienok, s rovnakou kvalitou a cenou. Úrad nesúhlasí so skrátením lehoty na zverejnenie návrhu na zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na prepojenie. Úrad navrhuje uložiť významným podnikom povinnosť zverejniť akýkoľvek návrh na zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na prepojenie najneskôr 45 dní pred zamýšľanou zmenou na svojej verejne dostupnej internetovej stránke a predložiť ju úradu, aby bol dostatočný priestor na posúdenie predloženého návrhu.

Úrad pokladá takisto za potrebné uložiť povinnosť poskytnúť prístup k určitým sieťovým prostriedkom všetkým podnikom navrhovaným na určenie za významný podnik, pretože plnenie tejto povinnosti pokladá za základný predpoklad pre zriadenie úspešného prepojenia sietí.

Úrad zdôvodnil navrhovaný spôsob cenovej regulácie tak pre ST, ako aj pre alternatívnych operátorov v návrhu rozhodnutia o metóde kalkulácie cien za ukončovanie volania v sieti v pevnom umiestnení, ktorú úrad podľa § 22 zákona vydá samostatným rozhodnutím a uverejní vo vestníku. Výstup z modelu FL RAIC bottom-up modeluje náklady „efektívneho podniku“, čo predstavuje modelovanú hypotetickú štruktúru tak, ako je uvedené v Odporúčaní Komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ v bode 8 recitálu: „V záujme dosiahnutia týchto cieľov a jednotného uplatňovania vo všetkých členských štátoch by regulované poplatky za ukončovanie mali byť čo najskôr znížené na cenu nákladov efektívneho podniku“. Cena vypočítaná modelom FL RAIC bottom up je cenou „efektívneho podniku“ a predstavuje cenu efektívneho spôsobu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia. V tomto Odporúčaní sa takisto uvádza, že národné regulačné orgány majú zabezpečiť, aby ceny za ukončovanie volania dosiahli efektívnu, symetrickú úroveň, preto úrad navrhuje, aby táto vypočítaná cena za službu ukončovania volania bola uplatňovaná ako maximálna všetkými významnými podnikmi na veľkoobchodnom trhu č. 2. Predmetný návrh rozhodnutia o metóde kalkulácie cien podlieha režimu konzultácií podľa § 10 zákona a všetky dotknuté strany sa môžu k predmetnému návrhu rozhodnutia pred jeho vydaním vyjadriť.

Podľa názoru úradu každý trh pre ukončovanie volaní v jednotlivjej verejnej telefónnej sieti je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži a preto uloženie

navrhovaných povinností významným podnikom je potrebné pre zabezpečenie a podporu konkurenčného prostredia na súvisiacich maloobchodných trhoch, ako aj zabezpečenie efektívnej súťaže a presadzovanie záujmov koncových užívateľov. Úrad v analýze svoje vyjadrenie v súlade s vyššie uvedeným upravil.

Všetky úradom navrhované povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu a podporujú záujmy koncových užívateľov. Úrad navrhuje uložiť tieto povinnosti v súlade so zákonom z dôvodu, aby na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení boli na trhu vytvorené podmienky pre vznik konkurenčného prostredia a na podporu súťaže na tomto trhu a na vytvorenie priestoru na znižovanie maloobchodných cien. Ukladanie povinností má za cieľ vytvorenie otvorenej a funkčnej súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia, vznik efektívnej konkurencie na týchto maloobchodných trhoch, ako potlačenie protisúťažného správania sa podnikov. Úrad pokladá uloženie týchto povinností za odôvodnené a primerané stavu súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu a na riešenie potenciálnych súťažných trhových problémov. Ide o povinnosti, ktoré napĺňajú v súlade s regulačným rámcom účel ex ante regulácie a odrážajú skutočný stav na danom trhu. Uloženie všetkých úradom navrhovaných povinností je v súlade so stavom súťaže na veľkoobchodnom trhu č. 2.

Úrad je sektorový regulátor, ktorého úlohou je rozhodovať ex ante, čiže určiť rámec a konkrétne pravidlá budúceho správania sa podnikov.

VI. Záver

V tejto časti spoločnosť Orange zhrnula v bodoch 1-11 svoje pripomienky uvedené vo svojom stanovisku a následne žiada, aby úrad neuložil spoločnosti Orange žiadnu z navrhovaných povinností a v prípade, ak sa rozhodne uložiť spoločnosti Orange a ostatným alternatívnym operátorom povinnosť transparentnosti prístupu, aby povinnosť zverejnenia návrhu na zmenu zmluvných podmienok úrad neviazal na 45 dňovú lehotu.

Stanovisko úradu

Úrad sa k pripomienkam spoločnosti Orange už vyjadril a preto nepokladá za potrebné opakovať svoje vyjadrenia.

Veľkoobchodný relevantný trh č. 2 je viazaný na existenciu konkrétnej verejnej telefónnej siete a je to služba, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia z bodu prepojenia medzi dvoma pevnými sieťami alebo medzi mobilnou a pevnou sieťou do koncového bodu pevnej verejnej telefónnej siete určeného špecifickou sieťovou adresou.

Úrad vychádzal z vecného vymedzenia veľkoobchodného trhu č. 2, ktoré je uvedené v časti I.1.4.1, v ktorej je ukončovanie volania v sieti každého jednotlivého podniku monopolným trhom.

Determinantmi sú – vlastníctvo verejnej telefónnej siete, poskytovanie verejnej telefónnej služby, geografické čísla, poloha koncového bodu v konkrétnej verejnej telefónnej sieti sa nemení, alebo je zabezpečené technickými, prípadne technologickými prostriedkami obmedzenie mobility koncového bodu, pričom koncový bod je definovaný konkrétnym geografickým číslom.

Spoločnosť Orange na základe analýzy veľkoobchodného trhu č. 2 pôsobí na veľkoobchodnom trhu poskytovaní služieb ukončovania volaní v pevnom umiestnení. Všetky navrhované povinnosti považuje úrad za primerané. Symetrické poplatky úrad navrhuje v súlade s Odporúčaním EK. Doteraz boli poplatky medzi operátormi asymetrické, dohodnuté bilaterálne. Uložením povinnosti nediskriminácie úrad zabezpečí, aby významné podniky pri rovnakých okolnostiach uplatňovali rovnaké podmienky. Každá navrhovaná povinnosť je aj zdôvodnená v samostatnej časti analýzy, časť III.2.3 Odôvodnenie navrhovaných povinností.

Úrad trvá na uložení povinnosti významným podnikom zverejniť akýkoľvek návrh na zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na prepojenie najneskôr 45 dní pred zamýšľanou zmenou na svojej verejne dostupnej internetovej stránke a predložiť ju úradu, aby bol dostatočný priestor na posúdenie predloženého návrhu.

Úrad navrhuje uložiť spoločnosti Orange, ako aj ostatným navrhovaným významným podnikom, povinnosti tak, ako sú uvedené v analýze.

V Bratislave dňa 23. júla 2010

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka
odboru ekonomickej regulácie